

Digisanasto suomi–somali

SUOMI

Digilaite

Älylaite Laite, jolla pääset internetiin.

Mobiililaite Liikuteltava laite. Esim. puhelin, tabletti, kannettava tietokone ja älykello.

Älypuhelin

Tietokone

Kannettava tietokone / ”läppäri” Tietokone, jota voit kuljettaa mukana esim. kouluun tai töihin.

Tabletti / ”pädi” Kannettavan tietokoneen ja älypuhelimien välimuoto.

Pöytäkone Pöytäkoneessa on erillinen hiiri, näyttö ja näppäimistö.

Hiiri

Näyttö

Näppäimistö

Näppäin

Välilyönti

Kursori Näytöllä näkyvä välkkyvä pystyviiva, joka osoittaa tekstin kohdan.

Kuvake / ikoni Pieni kuvasymboli.

Keskusyksikkö Tietokoneen tärkeimmät osat. Esim. emolevy, keskusmuisti ja suoritin.

SOMALI

Qalab dhijitaal ah

Qalab casri ah Sida tilifoon (smartphone).

Qalab mobayl ah Qalab aad mar walba sidan karto, sida tilifoon, taableed, kumbuyuutar laabtob.

Tilifoon casri ah Tusaale ahaan (smartphone).

Kumbuyuutar

Kumbuyuutar laabtob Tusaale, kan aad boorsada ku qaadan karto, markaad iskuulka ku socoto.

Tableedka ”baadhka” Sida ipadka. Kan safeexa ah, kumbuyuutarna maaha tilifoonna maaha.

Kumbuyuutarka miisku Wuxuu wataa muraayad, teeb iyo jiirka-kacanta oo gaar ah.

Jiirka kumbuyuutarka

Muraayadda kumbuyuutarka

Teebka kumbuyuutarka

Batanka teebka

Batanka boos-siinta Tusaale markaad ereyga ka goynayso ereyga kale (space).

Tilmaame Tusaale Xariijinta kor u taagan ee muraayadda kumbuyuutarka kaa tusaysa kolba qoraalku meesha uu marayo.

Sawir / astaan / ”ikon” Tusaale ahaan sawiradan yar ee waji faraxsan, waji murugaysan iwl...

Xarun-bartameedka kumbuyuutarka Qaybaha ugu muhiimsan kumbuyuutarka, sida cajaladda kaydka (motherboard), xarunta xasuusta, (main memory) fuliyaha ama wareejiyaha, (processor).

Apukuva 1

Käyttöjärjestelmä Digilaitteet toimivat käyttöjärjestelmän avulla. Tietokoneissa on usein Windows, Linux tai Mac OS. Mobiililaitteissa on usein Android tai iOS.

Ohjelma (software, softa) Digilaitteet tarvitsevat ohjelmia toimiakseen. Ohjelmia ovat esimerkiksi Word, Photoshop tai selaimet.

Ohjelmisto Usean ohjelman kokonaisuus. Esim. Microsoft Office.

Verkkoyhteys / nettiyhteys

Langaton yhteys

Mobiiliverkko

Selain / verkkoselain / internetselain Ohjelma, jolla pääset verkkosivuille. Esim. Chrome, Safari ja Firefox.

Verkkosivu / nettisivu / sivu

Välilehti

Sovellus / app / äppi Älylaitteeseen ladattava ohjelma tai toiminto.

Peli

Päivitys Päivitykset parantavat ohjelmistojen ja sovellusten toimintaa ja tietoturvaa.

Versio

Hakukone Hakukoneen avulla voit hakea verkosta tietoa. Tunnetuin hakukone on Google.

Tiedonhaku

Hakusana

Sähköinen asiointi

Verkkopankki Pankin palvelu, jolla voit hoitaa pankkiasioita verkossa.

Verkkokauppa

Sosiaalinen media / "some" Esim. Facebook, Instagram, Snapchat ja YouTube.

Pilvipalvelu Voit tallentaa ilmaiseksi omia tiedostoja pilvipalveluun. Esim. Drive, OneDrive ja iCloud.

Nidaamka kumbuyuutarku isticmaalo Qalabyadda dhijitaalku waxay ku shaqeeyaan nidaam (Windows, Linux, Mac OS, Android, iOS).

Barnaamij (software, softweerka) Qalabyadda dhijitaalku waxay u baahan yihiin barnaamijyo si ay u shaqeeyaan, sida barnaamijyadda Word, photoshop ama bogga internetka ee baraawsarka loo yaqaan.

Barnaamijyo (software) Inta badan barnaamij dhamaystiran, sida Microsoft Office.

Xiriirka shabakadda internetka

Xiriirka xarig la'aanta ee internetka (wireless)

Xiriirka internetka ee mobaylka ah

Bogga baraawsarka ee internetka Waa barnaamijka bogga internetka, sida Chrome, Safari iyo Firefox.

Bogga internetka / web page

Bogga dhexe (Tab)

Dalab /app Dalabka ama nidaamka loo soo dejiyo qalabka casriga ah, sida (smartphone).

Cayaar (game)

Cusboonaysiin (update) Cusboonaysiintu waxay hagaajisaa shaqaynta ama ammaanka barnaamijyadda iyo dalabyadda (app).

Nooc

Mishiinka raadinta Mishiinka raadinta ayaad macluumaad internetka kaga raadin kartaa.

Macluumaad raadin

Eray raadis

Adeegyadda elektraanigga ah

Bangiga internetka. Adeeg bangi oo aad internetka dhexdiisa ka samaysanayso.

Dukaanka internetka

Warbaahinta bulshada / "media" Tusaale Facebook, Instagram, Snapchat iyo YouTube.

Adeegga daruurta (cloud servise) Waxaad bilaa lacag faylashaadda ugu kaydsan kartaa adeegyadda daruurta, sida Drive, OneDrive iyo iCloud.

Sähköposti

Käyttäjätunnus / tunnus

Tili

Käyttäjätili

Salasana

Pääsykoodi

Liite

Linkki

Tietoturva

Tietokonevirus

Digihuijaus

Netiketti Hyvät käytöstavat verkossa.

Tekijänoikeudet

Tekstinkäsittely Tekstin kirjoittamista ja muotoilua. Tekstinkäsittelyohjelmia ovat esim. Word ja LibreOffice.

Tiedosto

Sijainti

Asetukset Asetuksilla voit ohjailla laitteen toimintaa.

Hallinta

Valikko

Tiedot / tietoja

Lisää

Näytä

Hae

Aloita

Ohje

limayl adares

Aqoonsiga isticmaalaha / aqoonsi

Akoon

Akoonka isticmaalaha

Lambarka sirta ah

Lambar-kowdhka gelitaanka

Lifaaq

Iskuxidhaha

Amniga macluumaadka

Fayraska kumbuyuutarka

Khiyaamo dhijitaal ah

Dhaqan wanaagga internetka Qof si wanaagsan u dhaqmaya internetka dhexdiisa.

Xuquuqda alifaha ama qoraaga

Maaraynta qoraaladda Qoritaanka iyo isku habaynta qoraaladda. Barnaamijyadda wax lagu qoro ama lagu habeeyo qoraaladda, sida Word ama LibreOffice.

Fayl, faylal

Goob

Dib u habayn ama dejin Waxay fududaysaa ama wad wadaa isticmaalka qalabka.

Kontorool

Liis

Macluumaad / Macluumaadyo

Dheeraad

Tus

Dalab ama qaad

Bilow

Hagid

Klikkaa / napsauta / näpäytä

Rekisteröidy

Kirjaudu

Tunnistaudu

Vastaa

Lähetä

Lähetä edelleen

Jaa

Avaa

Sulje

Lataa

Päivitä

Suojaa

Muokkaa

Tallenna

Kopioi – liitä

Kopioi – leikkaa – liitä

Klik ka sii, taabo

Is duwaan geli

Is qor, isku qor ama dhex gal

Aqoonsigaaga geli ama sii

Ka jawaab

Dir

Hore u sii gudbi, hore u sii dir

Qaybi

Fur

Xidh, xir

Soo deji (download)

Cusboonaysii

Ilaali

Falanqee, habee

Xaree, sayf garee

Koobi garee – lifaaq

Koobi garee – goy – lifaaq

Apukuva 2

DIGIMAAILMAN KYLLÄ / EI

Hyväksy

Salli

OK

Valitse

Valmis

Ei

Estä

Hylkää

Peruuta

EREYADDA DHIJITAALKA AH EE HAA / MAY

Aqbal

Oggolow, U daa

Ok

Dooro

Diyaar

May

Hor is taag, bloog saar

Diid, dayri

Baaji, dib u celi

KUVAILEVIA SANOJA

Digitaalinen

Turvallinen

Luotettava

Asiallinen

Sopiva

Yhteensopiva

Oikein – väärin

EREYADDA SHARAXAADDA

Dhijitaal ah

Ammaan leh

Aaminaad leh

Macquul ah

Ku habboon

Loogu talo galay, ku habboon

Sax – qalad